

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyeg-kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 1 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több.

Tarnóczy vallatásai.

Szemesvári György, Kubinyi Árpád és dr. Klinovszky Lénárt urak figyelmébe.

A magyar politikai igazságszolgáltatás újra megkezdte tárgyalását a nyitrai megyeházon. A Tarnóczy Gusztáv által elkövetett visszaélésre az ország közfigyelmébe ismét ide fordul és feszülten várja, vajjon bohózat vagy pedig erkölcsi kifejlésű színmű lesz az egész, melyben hosszas bonyodalom után a bűnös végre mégis megkapja méltó büntetését. — A kormány ide küldött három embert. Három embert, kikből kettő az ő hivatalnokai, hogy egy a kormánypárt javára, a kormánypárt szolgálatában elkövetett törvénytörést megvizsgáljanak s a miniszteriumot az eredményről értesítsék.

Ezek ide hivatják a nyitrai kerület választóit és kihallgatják. Az emberek három-négy óra távolságról jönnek ide: a jegyző rájuk ijeszt, hogy hiszen megálljatok, majd fogtok fizetni, s ráadásul még elzárnak benneteket. A szegény nép megrémülve a következményektől, azt sem tudja mit csináljon. Jól tudja az igazságtalanságot, mely vele a választásnál megessett: látta a jogtalanságot, melylyel választói szavazatától könnyelműen, hogy ne mondjuk cinikus módon megfosztották: ijedtében most azt hiszi, hogy Magyar-

országon jogot keresni pénzbírsággal, igaz panaszt előadni, fogsággal jár.

És valljuk meg, hogy a népnek ezen hiedelemre nem egy oka van. Látta annak idején a hivatalos apparátust teljes gőzerővel dolgozni Tarnóczy Gusztáv jelöltje mellett; látta azt a terrorizmust, mely éjjel sem hagyta nyugton, mely ha szökött, utána nyújtotta hosszú karjait: látta és érezte, hogy a fenyegetés nem pusztán szó, hanem alakot öltött, rútat, ijesztőt, melynek lidérenyomásától a hivatalos személyekkel való érintkezésben mai napig sem tud szabadulni. Csoda-e, ha e nép most sereggestől idehajtván a megyeházára a kerület legtávolabbi vidékeiről, könnyen elhiszi azt, amivel rémitik: hogy Magyarországon kárba veszett fáradság igazságot keresni.

Ilyen körülmények közt bírónak működni felette fontos megbízás, mert nem csak a pusztán igazság kiderítésében nyilvánul az; hanem kell, hogy a bíróság működése bizalmat keltsen a népben, s megérlelje benne a gondolatot, hogy magyar hazánk nem Oroszország: hogy a nemzetiségek által a magyar kormányának annyiszor szemébe dobott vád alaptalan. Itt nem Tarnóczy Gusztáv tetteiről van többé szó, hanem a magyar állam igazságszeretetéről. Azokat pártfogolni, szépiteni, kendőzni annyit tenne, mint meghélyegezni az egész nemzetet a kerület választói előtt.

Lehet, hogy a kormányra nézve kelle-

metlen igazságosan eljárni ez odiosus ügyben; lehet, hogy a kiküldött bíróság rosszul hálálna meg a kormány bizalmát, ha pártatlanul jár el: de fontos politikai okok is követelik — hogy az erkölcsiokről ne is szóljunk, — miszerint a tiszta igazságot feltétlenül megalapítsák. A nemzetiségek-lakta vidéken felette veszélyes volna, ha a népben azon meggyőződés verne gyökeret, hogy a kormány emberei nemesak elkövethetik a jogtalanságot, hanem ha valaki e miatt panaszt emel, a kormány még el is nyomja azt.

Ennek nem szabad megtörténnie; ennek megtörténnie nem lehet. Ez a felvidék tót népénél többet routana, mint amennyit száz közmívelődési egyesület alkotni képes.

Mi a kiküldött vizsgáló bíraktól nem kívánunk részrehajlást, még csak jóindulatu közömbösséget sem. Csak azt kívánjuk, hogy a valót úgy tegyék papírra, amint az tényleg megtörtént. Ha a választási eljárás ezen szörny-szülöttjét egész meztelenségében állítja oda, lehetetlen, hogy undorral el ne forduljon tőle minden tisztességes ember, lehetetlen, hogy ne mondja: ennek megtörténnie maradnia nem szabad.

Ezen meggyőződés uralja a helybeli liberális párt tisztességesebb részét is. Maga Sándor Pál ügyvéd, az első nyitrai választásnál a szabadelvű párt bizalmi férfia, kimondotta és jegyzőkönyvileg is megörökíteni kívánta, a

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Pihenni hívsz...

T. D.-nek.

Pihenni hívsz virágos völgyeidbe,
A méhe zsongás s madárral közé,
Bús homlokod, hogy sűrű lombjaidnak
Remegve ringó árnya fűdje be.
Hogy elfelejtsem ott a lét keservét
Mely bús teherként ül a szíveden,
Es föltaláljam ott az égi békét, . . .
Mennék, — de mégse, nem lehet nekem!

Begyógyul itt, — így szól az ajkad lágyan,
A szívnek minden tépő, bús sebé,
Mezőiden a kis virágok kelyhe
Mind, mind gyógyító irral van tele,
Az esti szellő felszárítja arcom,
Ha olykor könyűt ejtne is szemem,
S lecsókolná a bűt is homlokomról . . .
Mennék — de mégse, nem lehet nekem!

Nem, nem lehet! Hisz küzdelemre híta
Az égi végzés földi sorsomat,
Harcolni érted oh! hit, szent igazság,
És ellened, te hitlen szolgálhad!
Harcolni, míg csak él bennem a lélek
És forr a vérem, ég csontom, velőm,
Miként az éjnek felzúgó viharja
Szégyelődni által völgyön, bértetön!

Nem, nem lehet! Hisz Isten maga hívott
A büszke zászló szárnyai alá, —
— Ezerszer áldott ki ezt lobogtatja,
De átkozott, ki hitlen elhagyá! —
Hogy lelkesülten, bátor, büszke szíved
Hirdessem azt, mi életet fakaszt,
S a föld porába döntsek minden bálványt
Gyomlálva, tépve minden durva gazt!

Nem, nem lehet! Oh! hisz e küzdelemnek
Viharja, véste nekem oly gyönyör,
A munka édes kényét, látát értém,
A vér verejték kínja nem gyötör,
A bátorságot szívedben találok,
A meghalásra megtanít a hit,
S legyőzve is büszkén fogdám mutatni
Lelkem széttépett, foszló roncsait!

Mint kis madár, ha szűk kalitka zárják
Repülni vágyva s nem tud a szegény,
Szűk vón nekem magányod kis világa
Nem tudnék élni csendes rejtekén!
Virágid közt, erdőid hűs ölében
Nincsen vihar, harc, küzdelem nem terem,
A csüggedés borulna rá szívedre . . .
Mennék, de mégse, nem lehet nekem!

Gyürky Ödön.*

* Mutatvány a szerző „Újabb költemények 1892—1895.” című művéből.

Iza.

Este volt. Felkeltem íróasztalomtól, botomat gépiesen kezembe véve, sétára indultam.

Egész nap szobámban poros aktáim között ültem, s mégis ha azt kérdeznék tőlem valaki: min dolgoztam? — nem tudnék rá megfelelni. Már mult éjjelem is, nyugalom helyett, olyan fél bódultságban töltöttem, mely után vagy eszmélődés vagy ájulás következik. Szerencsére egyik sem állott még be.

A mint a nap első sugarait beküldte hozzám, kis szobámba, már fenn voltam; asztalom mellett ültem és — gondolkodtam tán, vagy bánkódtam?

Nem tudom. Egy van, a mi majdnem elvesztette velem eszemet; egy van, a mi bennem ezt megakadályozta, s az: Iza, a kedves, csalfa leány. — S ha bánatom van, annak is ő az okozója s ha van, aki azt meg nem érdemli, az is — ő. Iza egy költött, szép világot tett tönkre számomra, hogy sivárabbat, de igazat teremtsen. A kínos lelki nyugalom, a szellemi kábultság csak az út, mely ebbe a világba vezet.

Ilyenféle tépelődések közt mult az időm. A mi mást tettem, azt a megszokás diktálta nekem. Gondolatom, érzésem mély labirintusban té-

vizsgáló bírák előtt, hogy „Tarnóczy eljárása részrehajló, inkvizitórius volt, és egész teljességében arra irányult, hogy az ellenzéki választókat zavarba hozza.”

Ez még semmi. Sándor Pál ur csak azt látta, mi a szobában történt; de nem látta azt a fázó, didergő tömeget, mely szabad ég alatt sártengerbe merítve, hóval vegyes esőben étlen-szomjan — a kaszárnya melletti tábornot értjük — állott reggeli hét órától éjjeli 11-ig, azért, hogy Tarnóczy Gusztáv felette lekötendő szolgálatot tegyen a kormányának. Ez nemcsak részrehajlás, ez a legtisztább barbarizmus; embertelenség, melynek művelt országban büntetlenül megtörténnie nem szabad. — Ez az ember elzárta a városban minden utcát, hogy még egy eseléd, egy gyermek sem mehet át a szomszédba és azt állítja, hogy csak a tábornot és a szavazó helyiséget vette körül kordonnal. Nem csak állítja, hanem kinyomatja s elég vakmerő ezt itt nálunk Nyitrán pénzért árulni: nem törődve azzal, hogy minden ember, pártkülömbőség nélkül azt mondja, hogy nem való. Am tessék vizsgáló urak, itt vagytok a helyszínen, kérdeztétek meg nem a mi embereinket, hanem a kormánypartot, hol volt elzárva az utca s látni fogjátok, hogy még annyi hazugságot jegyzőkönyv a világon nem tartalmazott, mint a tiettek, midőn megörökítették Tarnóczy vallomását.

Azért most, midőn újra megkezdik a tanuvallomásokat, még egyszer felemeljük figyelmeztető szavunkat, hogy most nem egy politikai gonosztevő ép bőre, hanem a magyar állam becsülete forog kockán.

Az első hét. Itt vannak tehát közöttünk, illetőleg községházainkon azok a híres új intézmények, a rengeteg sok papiros és még több irkafirkával járó polgári anyakönyvek, polgári házasságkötés, melyeknek sz. István törvényei, II. Endre magna chartájánál, a 48-ki népképviselői alkotmányánál s amit eddig jót és okosat gondoltak a nagy elmék, fontosabbnak kell lenniük a magyar nemzet egész jövőjére: ezek vannak hivatva megteremténi — dicsérőik szerint — legalább is az egységes magyar nemzetet. Ezekben rejlik az a csodás életelixir, melynek fentartó erejére van szüksége az új évezrednek, nehogy elpusztuljunk a föld színéről. Hogy mi összefüggés lehet egy

hosszu jegyzőkönyv és az erkölcsi tényezőktől feltételezett nemzeti élet között, azt bajos megérteni, ma meg ezt nem latjuk át, másutt sem helyezték ebbe az anyakönyv jelentőségét, de nálunk bizonyosan ez irányban fog operálni, mert a liberális harasperek azt így mondták s azok legalább is csalhatatlanok. Legyen meg nekik, nem rossz dolgot kívánnak a papirostól és némelyek szerint olykor a kapanyelből is puská lesz, mely elsül. A lefolyt első hét alatt ezen nemzetmentő hivatásukban még be nem mutatkoztak az új vendégek; tőlük Bánffy ma csak úgy nem tud magyarul, mint akár felev előtt, a fészkelődő oláh se érzi magát magyarabbnak, a tőzse meg egyáltalán most sem akar tudni a buza árak felemeléséről az egyesítendő társadalom megörvendezésére. De hát egy hét rövid idő, hogyan lehetne várni a polgári anyakönyvtől, meg a jegyző vállalkozástól rögvést ilyen a magasabb közeleti erkölcsstan sferájába vágó hatásokat. Hiszen némelykor hosszabb idő után sem nyilatkoznak meg ilyenképpen. A franciának már száz éve volt polgári házassága, a porosznak egyáltalán nem volt s mégis a porosz verte meg a franciát Szédaunál. De hát nálunk nagy hatásuk lesz, egy újabb ezredév fenállásának biztos reménye rejlik bennök a mi számunkra. Csak várjunk egy kicsit, egy hét rövid idő, lehetetlen volt kifejteni hatásukat. Egy pár évtized után, akkor nézze meg, aki láthatja, micsoda társadalmi összeforrasztás megyen majd végbe általuk. A zsidó, felhagyva hencseregével és 50 kros talmi hazafiságával, nem csupán a gseft, de a felebaráti szeretet művelője lesz, olyan, amilyen most a nem zsidó-polgártárs: Dula Máté unokája nem fog sz. Pétervárra záródokolni, hanem egyik legbuzgóbb tagja lesz a Fmknek; Eötvös Károly unokái legjobb barátjai lesznek a papistáknak... minden, de minden úgy fog atalakulni, mert az emberek mind egy anyakönyvben lesznek írva s a jegyző előtt esketett pároktól fog szaporodni az új nemzedék. Ha a külföldön már régen tud vannak az ilyen reményekben s a potsdami tisztviselő úgy fogadta a nála tudakozódó Szehtlöt: hát maguk azt akarják behozni, amitől mi szabadulni akarunk, — se baj, mit tud a német, az bizonyos, hogy nálunk a polgári anyakönyvnek csodás ereje lesz. Igazán paradicsomi állapotok lesznek azok, az egységes társadalomban csak szeretet és jogtisztelet fog uralkodni s ha Tarnóczy vagy Szulyovszky inhumánus eljárása a nyitrai választásnál szoba fog jönni, azt annak fogják majd tulajdonítani az akkori emberek, hogy a két ur azért lehetett olyan, mert nem volt polgárilag anyakönyvvezve és esketve. — De hát meg ezek az állapotok bekövetkeznek, előttünk csak a lefolyt hét áll, csak erről beszélhetünk most. A vallásos emberek szept. 30-áig siettek kötni házasságot, a lelkészek keső estig eskettek, mindenfelé, Nyitrán is. Valóságos tüntetés volt ez minden felekezeti részről a polg. házasság ellen. Az új rend szerint való kötéseknel jobbra zsidók szerepelnek. Az első polg. házasságot zsidópár kötötte Budapesten; elsőnek zsidó kelt egybe keresztény nővel Szegeden; zsidó pár volt az első, mely a polgári szobából nem

ment a zsinagógába Budapesten és községi eskető szobából zsidó akarta kidobtatni a feszületet Nagy-Maroson. Ez jellemzi a lefolyt héten a polgári házasságot. Panaszkodnak az anyakönyvvezetők a sok felesleges munka miatt; panaszkodnak a nyugdíjasok, hogy nem tudnak hozzá jutni nyugtáik láttamozásához. Panaszkodnak a feleka sok huzavona miatt. Ez ugyan nem az a paradicsomi kép, melyet a liberálisok hirdettek; de mikor hogy az emberek éretlenek meg — a paradicsomra.

A hitelszövetkezetek közgyűlése. A héten Erdélyben, Marosvásárhelyen, tartottak a hitelszövetkezetek az idei közgyűléseket Károlyi Sándor gróf elnöklése alatt. Ott, hol a hitelszövetkezeti eszme már eddig a nép között, mely buzgón felkerolta, valóságos honmentő feladatot végzett. Az elnök a hitelszövetkezetek fejlesztéséről értekezett. Mi ezen közgyűlés kapcsán újból felhívjuk felvidéki olvasóinkat ezen szövetkezetek felkarolására és terjesztésére. Tavaly már megindult erre a cselekvés, de mintha alábbhagyott volna. Tudják meg, hogy az az igazi nemzeti politika, mely kezébe adja a népnek a gazdasági önállóság feltételeit s azt az uzsora kezéből kiragadja. Ez felér minden sopánkodással, ez tény, ez igazi nemzeti cselekedet. Nem tesz semmit, hogy a kormány nem támogatja, hiszen az csak a nagy tőke szolgálatában áll és nem gondol a néppel. Am a nép barátjai vegyék kezükbe ezt az ügyet s egy nyert hadjárat sikerével fognak dicsekedhetni. A nagy gazdasági válság megelőzésével hazamentő munkát végeznek s adani fogja őket az utókor.

A nyitrai petíció. A M-g jelentése szerint a képviselőház IV. bíráló-bizottsága okt. 4-én foglalkozott petíciókkal. A kérvény előadója Konkoly-Thege Sándor levai képviselő; Janits védőjének dr. Darvai Fulöp ügyvéd lett bejelentve. A tárgyalási határnap kitűzésénél már vita fejlődött ki. Barabás Béla (függetlenségi) bizottsági tag indítványozta, hogy határnapul a jövő hét valamelyik napja tüzessék ki, mert a közvélemény a huzavonáért a bíráló-bizottságot okozza. De a kormánypart tagok ilyen gyorsasághoz nem járulhattak hozzá s így határnapul nov. 12-kenek délutáni 4 óraja tüzetett ki. — Már ez az eljárás is mutatja, hogy húzni, halasztani akarja a kormány a dolgot, aminek állítólag az az oka, hogy időközben Janits a mandátumról le fog mondani s nyitrai alispán lesz. Utódjául pedig Latkóczy lép fel ismét jelöltül, — de mindez csak a jövő év elején eshetik meg, amikor a most „kiigazított“ választói névjegyzék lesz majd érvényes. Attól biztos sikert remélnek s így természetesen a petíciót a jelen év végéig ki kell húzni. — Valaki azt mondta, hogy a politika az urak huncutkódása, hát ez mi más? Nem a jog, nem az igazság érvényesül ma Magyarországon, hanem a hatalom esetleges birtalóinak az érdeke — minden áron. A hatalom azonban, mely már ilyen eszközökkel dolgozik, végelgyengülésben szenved, melyet a természetszerűleg támadó nemzeti visszahatás kell hogy sirjába temessen.

velygett. Sétára is csak azért mentem, mert már évek óta zavartalanul folyó házi rendem kényszerített. Utamon újra velem tartott a sok ketség, mindennek okozója Iza volt.

De ki volt Iza, hogy csakis ő dereng fel lidércfenyéként sötét szellemi aléltóságomban?

Elmondom.

Rövid ideje annak, hogy ismertem egy szép, szőke leányt, kit jóságáért a legnemesebb érzellemmel tiszteltem, kinek boldogítását eltem egyedüli céljának vallottam, kinek tehetségemet, magamat, mindenemet felajánlottam, s a ki viszont szeretett, édes „igen“ szavával boldogított, s ez a lány — Iza volt.

Ismertem egy tündér teremtést, ki ragyogó szemével, csengő szavával bilincselte magához; ki nem egyszer lábaihoz varázsolva alázott meg, s midőn a férfi önértét, életét vetette eléje — kacagva vette fel, kacagva törte szét szeszélyes kezekkel a játékszert, kacagva nézte arcom kínos vonaglását, s a kegyetlen tündér — Iza volt.

Repült, szállt a gondolatom, már az új honba vezető ut derekát taposta, s én nem tartottam vissza, hisz ott első állomása a józan kiábrándulás leszen. De mielőtt új világomba lépnek, még egyszer átakartam élni gondolatban az elmúlt szép napokat.

Nagynénjénél találkoztunk először, a hová bejáratos voltam. Egynehány udvarias szóból állott beszédünk, a többi szemeink végeztek. A véletlen nemokára meglepetést szerzett. Az öreg várkertben találkoztunk s itt megvallotha, hogy esténként ide jár le sétálni a varból. Feleletül természetesen én is a várkertet neveztem meg sétám helyül. Esténként jártam el ezután a kertbe, mely másnak csak vén, elpusztult várkert, nekem egész paradicsom volt.

Olyan kellemes volt oda eljárógnom. Iza már messziről üdvözölt, s Ami kutyája, egy újfundlandi selyemszörű fekete eb, vig csaholással vett részt urnője örömében.

Eszembe jut, hogy egy este hiába vártam őt, helyette csak Ami jött meg, szájában Iza rózsaszínű szalaggal díszített szalmakalapját, s benne levelet hozva. A borítékban ez volt: „Miklósomnak“.

Lázás örömmel törtem fel a levelet, de megijedtem, midőn e sorokat olvastam le róla: „Az anyám mindent sejt, megtiltotta, hogy találkozzunk. Iza.“

Egy sor az egész, gyors, kuszált betűkkel, s rajzonnal írva.

Ifju szerelmes létemre egyrészt bántott az, hogy oly keveset ír, más oldalról azonban kibé-

kéltetett a cím: „Miklósomnak“. Később regényesebbnek találtam az új hátráltató körülményt s a játékba belevontuk Amit is. A rendes időtájban jártam ki a kertbe, a nagy hárs alá, s itt vártam a levelhordó Amit.

Egész gyűjteményem volt az így kézbesített levelekből; s bár Iza karcsu termetét, ábrándos szemeit nem láthattam, mégis e napról-napra kedvesebb tartalmu üzenetek egyre növelték szerelmemet.

Egyik levelében végre találkozást ígért a hársfánál. Módosan kiesieptem magamat, azon reményben, hogy ma győzelemhez jutok. Megtörtént az, a miért esengtem... kimondtam a szót: szeretem... meghallgatta... nem üzött el... szemében a meghatottság könnye ragyogott, azt felelte, ő is szeret.

Levelei, melyek hű megnyilatkozásomat követték, szép reményekre jogosítottak, sokat mondtak, sokat ígértek: egész menyországot.

Ami csak folyton hozta azokat. Ha vig csaholással megjött, lábaim elé tette a kalapot, s ott volt belésébe rejtve a level. Kivettem s a hárs alá telepedve olvastam. Ami is mellém telepedett, s szakértő komolysággal nézte majd a levelet, majd engem, s mintha értené urnője le-

Választók összeírása.

Annak idején jelezte, hogy Bánffy stílusában írjak, hogy a választók összeírásánál Mocsokon több érdekes mozzanat történt.

Történtek is ez összeírás ellen felszólamlások, melyek csupán egyikének lett fogantatja; mert másképp már a törvény arculesapása nélkül tenni nem lehetett. Ugy értem, hogy a katolikus részről tett felszólamlásoknak, mert a zsidókat azt bevették mind.

A szeptember 13-iki központi választmányi ülésben „elválasztott” felszólamlások képezik most minálunk a „cause célébre”-t.

Midőn az alispán mint a közp. választmány elnöke kiküldötte a betűrendes névjegyzékeket a községi satrafáknak, a törvényesség és jog némi megzavarással, körlevelében elrendelte: hogy a mennyiben a névjegyzékekben a helyes névirás, kor s egyéb adatok tekintetében hibák fordulnának elő, azokat a községi elöljárók hivatalból teendő felterjesztéssel iparkodjanak kiigazítani.

Őszintén megvallva, már ekkor mosolylyal fogadtuk a szemekbe port hintő eme a méltányosság mázába öltöztetett intézkedést, jól tudva azt, hogy ennek csak annyiban lesz fogantatja, ha a hibák prononcirozott kormánypartiaknál fordultak elő, vagy pedig a 80%-ra recipiált polgártársainknál. S úgy is lett.

Eleintén hajlandók voltunk elhinni, hogy a hibák a leírás sietségeben lelik okukat. De most igazat kell adnunk azoknak, kik azt a szándékoságban keresték. Sajnos, ezeknek volt igazuk. Mert kérem nem különös az, hogy a névirási, kor és egyéb hibák kizárólag csupán azoknál fordulnak elő, a kiket a jelenleg hatalmon lévők nem számítanak feltétlen híveik közé? A tévedés mindig feltűnő, ha egyoldalú, mert benne rendszer van. Bizony nem tisztességes ama kártyás, a ki mindig csak akkor feledékeny, mikor veszt és fizetni kell, s a mikor nyer, sohasem felejt el követelni a nyereséget.

A jegyző urak pedig jól látták e hibákat, s az alispán felhívását egyik fülükön be, a másikon kieresztették. Feléje sem hederítettek, hanem bereklamáltak 4 zsidógyereket, kikről az egész község tudja, hogy nemcsak törvényes adómennyiségük nincs, de még annak megfelelő összes vagyonuk sem annyi.

És míg a megyei virilista dr. Bobok József apát-esperesplebános nevét Bobok-nak, a püspöki számtartóét Jóhag-nak, Kelecsényit Kolecsányinak írják, különös, hogy Csehét nem Csek-nek

vagy Čechnek, Weiszokét nem Heisok-nak írták. Ebben rendszer van.

És midőn egy választó látva, hogy az alispán felhívása a község elöljáróinál süket fülekre talál, felszólamlásában felhívja a központi választmány figyelmét e hibákra, e felszólamlás azon „elválasztott” nyeri, hogy elutasítatik, mert mivel sincs indokolva.

Hiszen uraim ott volt az összeíró küldöttség eredeti lajstroma, ezt hivatalból kellett volna a betűrendesel egybeazonosítani s abból a saját közegek által összeírt eredetiből kitűnt volna a felszólamlás igazolt volta.

Hát akkor mit vizsgál felül a központi választmány. Hisz ebbeli kötelessége még akkor sem szűnik meg, ha egy felszólamlás sem történt. Akkor mire való? Bizzák az egészet a leíró díjnyokokra, azok legalább, ha ellenkező utasítást nem kapnak, jól fogják leírni a neveket.

Hogy egyezik meg ténykedésök abbéli esküjökkel, hogy teendőiket a törvény értelmében lelkiismeretesen végzik? Isten őket úgy segítse.

Azután nem volt senki a központi választmányban, a ki dr. Bobok Józsefet, vagy Jókait személyesen ne ismerné és az elnöklő alispán urat is beleértve, ne tudná, hogy Mocsokon ki a plebános és ki a püspök számtartója? Hát micsoda alispán az, a ki ezt sem tudja? Vagy a központi választmány elnöke nem viszi el az alispánt az ülésekbe? Avagy az alispán, mint a megye első közigazgatási és rendőri tisztviselője is azt vallja, hogy ő csak arról bír tudomással, a mi be van iktatva, mint az egyik szolgabíró, a ki a dóglött lovat az árokban nem látta, mert arról még jelentés a község elöljáróságától be nem érkezett.

És az „elválasztott” többi indokai! Igazán a számalom érzete vesz az emberen erőt, midőn meggondolja, hogy állhat azon ügy, mely ily kétségbeesett védekezésre szorul.

De hát parva sapientia regitur mundus. Legalább okosan tennék. Mentenek a látszatot. De hát mert hatalmon vagyok, nekem minden szabad, az még nem jogalap. Ezen már hatalmasbakknak is kitérőtt a foguk.

A felszólamló különbség nélkül, még az eklatáns kormánypartiaknál előforduló hibákat is kiigazítottatni; ezt sem tették meg, mert hát néppártinak tartják.

De a bereklamált 4 zsidógyereket beveszik, oly együgyű indokolással, hogy szégyenpir futja el az olvasó arcát.

Az egyiknek, Buchlernek, anyja korcsmárosné, a fia kitanult pék, most úr lett és pineér

anyjánál. Az adófényben van adófizetőnek bejegyezve és mellesleg adóhátralékos is. Egyszerű felszólamlásra a mellékelt adófényki kivonat ellenére beveszik. Miért? — mert zsidó. Biztos voks. A másik Weiss József, Weiss Fülöpné ifjabb fia, mészáros inas, nem is legény, honvéd, anyja fizeti az adót. Ennek a révén már is igazságtalanul Móric fia, az idősb van felvéve. Most beveszik a másikat. Ez is biztos voks.

A harmadik, Reichfeld, oly szegény, hogy még annyi vagyona sincs, mint a cenzus maga. Beveszik csak azért, mert még ez az egy zsidó volt Mocsokon, a kinek nincs szavazata. Egyéb-ként biztos voks.

A negyedik Királyin: Löwinger Hermann. A birtok alapján apja Ignác van bevéve. Legújabbban, lehet bizonyos magasabb számtani műveletek könnyebb eszközzése céljából, átírtatta vagyonát fiára. Bevették ezt is. Akkor az apját kellett volna kihagyni, de hát biztos voks.

Egyébként van gond reá, hogy a kúria ítélen e dolgokban.

De már ami sok, az megárt.

Ily eljárás van 215 választónál, milyen lehet az megyeszerte?

Igaz, a központi választmány is névirási hibát követett el. Elkeresztelte Offenberger Salamont Offenbachnak, nyilván azért, mert igazán Offenbach operettjeibe illő felszólamlásnak ő volt a névleges apja. No de hisz a névjegyzékben Offenberger van, az Offenbach nevet azért eszeltek ki, hogy elutasíthassák e címen a jogos felszólamlást.

Ennyi csak Mocsokon. Hogy van az másutt? Spectator.

Az új rend előnyei.

A polgári házasság behozatalának szükséges voltát főképen avval okolták meg, hogy az a házassági jogot egyszerűsíteni fogja. Hogy mennyire nem volt igazuk, azt a gyakorlati élet rövid 3—4 nap alatt is fényesen kimutatta. Pelda erre a következő eset is. L. róm. kath. bécsi illetőségű férfi nőül akarja venni W. r. kath. horvátországi illetőségű leányt, a kik mindketten Magyarországon, a nyitrai egyházmegye területén laknak. Hazájuk törvényei a kötelező polgári házasságot nem ismerve, s ha ilyent itt kötnének is, az sem Ausztriában, sem Horvátországban érvénytelen nem bírva, ők ilyent kötni nem akarnak; kérdés, már most mitévők legyenek, hogy törvényes házasságra léphessenek.

Az 1894. évi XXXIII. t.-cikk 113. §-a azt mondja: „Ha külföldi (ideértve a horvátokat is) Magyarországon akar házasságot kötni, a kihirdetésre a magyar törvény szabályait kell alkalmazni. A külföldi tartozik azt is kimutatni, hogy házassága hazájának törvényei szerint akadályba nem ütközik.” Ezen törvényes szabályt a jelen esetre alkalmazva, kötelesek volnának a házasságukat a polgári anyakönyvvezető által kihirdetni, s kimutatni, hogy a polgári házasság kötése hazájuk törvényei szerint akadályba nem ütközik. Ámde hazájuk törvényei a polgári házasságot el nem ismerve, ez elég akadály arra, hogy az itt megköthető ne legyen.

De ha ezt a polgári anyakönyvvezető akadályának nem is tartaná, tessék menjenek a külföldre bizonyítványt szerezni, hogy házassági akadály az odavaló törvény szerint fen nem fog. De kitől, melyik hatóságtól kérjék azt? Ezen nehézségeket maga a törvényhozás is méltányolta, mert a 113. §. végbekezdése kijelenti, hogy az igazságügyminiszter ennek (t. i. hogy akadály fen nem fog) kimutatása alól felmentést adhat. Egyszóval a külföldieknek, ha Magyarországon polgári házasságra lépni akarnak, egyszerűen a fentjelzett miniszteri felmentésre van szükségök, s ha Magyarországon telepsznek meg, nincs semmi baj, mert házasságuk a polgári törvény szempont-

velét, meg-megnyalta kezemet, sőt néha arcomat is, ha közelebe férhetett.

Válaszomat hasonlóképen Amira biztam, de előbb rendesen egy-egy jó falattal jutalmaztam meg hűséges „elefántomat”.

Sokáig üztük ezt az édes játékot. Ezalatt haladt az idő. Elmúlt a virágos tavasz, el a forró nyár, s eljött a hervadó ősz is.

Szerelmünkkel is így történt.

A mily édesek, meghatók voltak a kezdet napjai, a mily tüzesek az első csók után, úgy váltak most mindinkább halványabbakká. Eljött az ősz hideg szele vetélytárs személyében. Ez teremtett számomra sívár ősz, vagy tán — telet. És Iza számára? Azt csak a jövő mondhatja meg. Ritkábban jött már a levél, kevés volt benne a régi érzelemből, sok a szólám, látszott rajta, hogy megírása nagy fejtörésbe került. Én még szerettem lelkem egész hevével és találkozást kértem. Sürgetésemre megadta. Rövid néhány percig voltunk csak együtt. Én bizva régi szerelmében, megkértem kezét s — ő anyjához utasított.

Tegnap vettem levelét s ez volt az utolsó. Rövid, mint az első, s itt is anyjára hivatkozik. „Anyám minden önnel való érintkezéstől eltiltott, máttól fogva jegyese vagyok Rádósvölgyi György

urnak. Barátnője Iza.” Ezt nem bizta a hú kutyára, ezt már postán kaptam.

Idáig kalandoztak el gondolataim, s melázásomból Ami vert fel, ott állt s nyalogatta kezemet. Most vettem észre, hogy akaratlanul a kertben járok; ott voltam a hársfánál: ott én és ott Ami is. Ami most tette lábaim elé az ismert női kalapot, benne volt a levél is. Kezembe vettem, elolvastam címét: „Egyetlen Györgyömnek”.

Ez nem nekem szól, máshová vagy tán később kellett volna jönnöd kutyám, morogtam magamban, s a levelet visszavetve elsiettem a rám bámuló kutyától, el a hársfától, melyek most egy másik bolond boldogságának lesznek tanúi.

Edömré.

Sziporkák.

Az új rend.

I.

Anyakönyvvezető (a vőlegényhez): És most kérdelem Öntől, Grünspan Illés ur, szereti Ön Gelb Szidike kisasszonyt?

Grünspan ur: Ne legyen az a. k. v. ur olyan kíváncsi?

II.

A. k. v. (a vegyes jegyes-párhoz): Milyen vallásban kívánják gyermekeiket fölnevelni?

A vőlegény (elpirulva): Van e kérdésnek visszaható ereje is?

jából érvényesnek tekintetik, de vajjon azt hazájuk törvényei is érvényesnek elismerik-e, az már más kérdés.

Viszont, ha a külföldiek, habár itt Magyarországon élnek, hazájuk törvényei által egyedül érvényesnek elismert egyházi házasságot akarnak kötni: ezt az 1894. évi XXXIII. t.-c. meg nem engedí, hanem ha a házasságkötéshez ragaszkodnak, kénytelenek hazájukba visszamenni s ott házasságra lépni. Ezen házasságuk pedig Magyarországon is érvényesnek tekintendő, mert a 113. §. első bekezdése így szól: „A házasság érvényessége a házasságkötés alakj kellekai tekintetében a házasságkötés idejében és helyén fennálló törvények szerint itélendő meg”, a mi magyarul annyit jelent, hogy a külföldön külföldiek által kötött házasság Magyarországon érvényes akkor is, ha az nem polgári tisztviselő előtt, hanem a külföldi törvénynek megfelelően az egyházi hatóság előtt kötött.

A fentemlített házasságok tehát a házassági jognak egyszerűsítése folytán mehetnek a házasságot haza megkötni, s jőjjenek majd, ha akarnak vissza, akkor házasságuk érvényes.

Még azon kérdés merül fel, vajjon a belföldön volnának-e kihirdethetők. Az egyházi kihirdetést a törvény nem tiltja, csak az egyházi házasságnak a polgári házasság előtt való megkötését. Az idegen plébánosnak a magyar kath. lelkész által való esketési megbízása (delegatio) egyházi szempontból teljesen elegendő, s polgári szempontból pedig nem büntethető, így tehát a kérdéses idegen jegyeseket külföldre Ausztriába küldeni esküvőre, sem egyházi, sem polgári szempontból kifogás alá nem eshetik.

Ujdonságok.

Herceg Odescalchi Gyula †.

Megei arisztokraciának egyik sokat emlegetett tagját temették okt. 2-án Szolcsánban s ez szeremi és bracciano herceg Odescalchi Gyula. A boldogult elnöke volt egykor a Felvidéki magyar köznevelődési Egyesületnek, megalapítója a nyitrai gazdasági egyesületnek. Országgyűlési képviselőnek is választották ismételtén a 70-es és 80-as évek folyamán, még pedig Nyitra-Zsámbokréthen és Nagy-Tapolcsányban. Ez utóbbi helyen ellenjelöltje Gáffor Elek, kisszulányi földbirtokos volt, kívül szemben roppant erőfeszítésbe került többséget nyernie. 1887 óta visszavonult a politikai térről, melyen különben soha sem kívánt valami kiváló szerepet játszani. Nyitra-Zsámbokréthen legelőször egyhangulag választották meg deákparti programmal, de Tisza Kálmán, sógora, rávette, hogy az ellenzékhez csatlakozzék nyomban megválasztása után. Odescalchi Gyula, a főrendiház szabadelvű frakciójához tartozott, de mint magán ember igen jó szívé, felette vendégszerető s nagyon leereszkedő volt, még a falusi parasztembert is megbecsülte, és távolról sem hódolt ama szokásnak, hogy a szegénnyel csak lóhátról lehet beszélni. Szolgálatkészségét sokan dicsérik: ha valaki bármivel hozzáfordult, a herceg képes volt volna napokig utána járni, hogy kívánságát teljesítse.

Hg. Odescalchi Gyula szül. 1828-ban s 1855. vette el gr. Degenfeld Imre idősb leányát, Annát, Tisza Kálmánnak néjét. Hg. Odescalchi Gyulának egy fia és három leánya volt. Hg. Odescalchi Geza, a nyitramegyei gazdasági egyesület elnöke, főrendiházi tag, továbbá Paula, férjezett Beniczky Adámné, Ilona, kinek férje előbb gr. Zichy József volt miniszter és pozsonymegyei főispán; ettől azonban a múlt évben elvált és gr. Zichy Kázmérhez ment nőül. Végre legifjabb leánya Irma, férjezett b. Edelsheim-Gyulay Lipótné. — A megboldogult Zsámbokon hunyt el Pestmegyében múlt hó 28-án vejenél Beniczky Adámnál. Holttestét okt. 2-án tették örök nyugalomra

a szolcsáni kegyurasági templomban. Hol előzőleg nagyszerű katafalkot állítottak az elhunyt családi címereivel díszítve. Tömegesen nép sereglett össze a végtisztességre, mely csütörtök délelőtt 11 órakor ment végbe. Ott láttuk — írja tudósítónk — többi közt az elhunyt testvérét hg. Odescalchi Arthurt, ennek fiát Livio herceget, továbbá gr. Apponyi Lajos, gr. Migazzi Vilmos, gr. Zichy Kázmér, b. Steiger és neje, Beniczky Adam Zsámbokról, Thuróczy Vilmos főispán, Sándor Géza tvszéki elnök, Markhot Gyula főjegyző, Rencz László a gazdasági egyl. alelnök, Zerdahelyi Adolf és Béla s másokat. A papság részéről jelen volt Szeccsányi Vilmos, c. kanonok, nagytapolcsányi plébános, Ikrényi József korosi esp.-pleb., a kovarc-kerületi papság teljes számban. A temetést Minár Mihály nagybellici apát-plébános végezte asszisztenciával, a sz. miseáldozatot Bezák György helybeli plébános mutatta be. — A megboldogultnak édes anyja özv. Odescalchi Ágostné sz. gr. Zichy Anna előhaladott kora miatt (87 éves) nem jöhetett el Pozsonyból. Egész halom pompás koszoru díszítette a koporsót, melyek közül kiemeljük a következő feliratukat: Anna (neje); Die trauernde Mutter; hg. Odescalchi Livius és neje; Nyitramegye közönsége; Poldi, Paula, nagypapának; A nyitram. gazd. egyesület alapító tagjának; Géza, Etelka, papának; A F. M. K. E. első elnökének; Tisza Kálmán és neje; Friderike Edelsheim-Gyulai; Felejthetlen barátjának Migazzi Vilmos; Lili, Béla, László nagypapának; Ilona, Casimir, forrón szeretett atyáknak; Irma, Poldi forrón szeretett atyáknak stb.

A király nevenapja. Hagyományos módon, ünnepies istenítisztelettel ültük meg a király nevenapját múlt pénteken. A székesegyházban 9 órakor volt a sz. mise; ott volt a főispán a megyei tiszttikkal, a kir. tvszék, a városi tisztviselők, a katonai tiszttikar Palkovics tábornokkal az élén, a gimnázium, az elemi iskolák és a kath. polg. leányiskola ifjusága a tanári karral. A sz. misét Bende megyés püspök végezte szolemnis segédlettel.

Egyházmegyei hírek. *Simonchich János* zliechói segédlelkész hason minőségben áthelyeztetett Dubnicra, *Misik Károly* pedig Felső-Vesztenicéről Zhechóra

Kinevezés Királyné-Décsi Mária, galgóci polgáriskolai rendes tanítónő eddigi minőségében Csakornyára; *Bencsik Stana* pedig polg. iskolai tanítónő a XI. rangfokozatba; *Horváth Nándor,* lipótvári fegyintézeti napi díjas, az illavai fegyházhoz tisztii irnokká; *Domaniczky László,* bittsei szolgabíró, az ottani főszolgabírói hivatalba helyettesül, helyébe pedig helyetteskép Baross János, közigazgatási gyakornok neveztetett ki. — *Bory József,* nyitrai járásbírói irnok, a beregszászi törvényszékhez irodatiszté neveztetett ki.

Halálozás. *Dr. Gábel József* nyugalmazott cs. és kir. főorvos f. hó 4-én Nyitrán elhunyt életének 59. évében. Dr. Gábel nyitrai származásu katona volt a néhai Gábel nyitrai órásnak fia; mint katonai orvos eleinte a határ-örvidéken a grancsár ezredeknél szolgált, majd később Olaszországba rendeltetett, részt vett a boszniai okkupációban. Kilenc évvel ezelőtt meg-nősült s elvette Csernyák József nyitrai kereskedő leányát, Mariát és nyugalomba vonult. Utó-jára pedig mint körorvos Lippán működött. Megrongált egészségének helyreállítása végett azonban Nyitrára vonult vissza, hol a család zobori lakásán tartózkodott, mignem utólte a halál. Temetése vasárnap okt. 6-án délután 4 órakor lesz a hosszuutcai 17. sz. házban. Nyugodjék bekében!

A felfüggesztett városi pénztáros ügye, úgy halljuk, a kulisszák mögött, hosszu halogatás után befejeződött és pedig csendesen. Hogy a hiányzó összeget megtérítette és azután lemondott állásáról. A gonosz nyelvek úgy magyarázzák az ügynek illetén csendes, majdnem észrevétlen befejezését, hogy a bajba került ember a választások alatt igyekezett buzgó szolgálattal megengesztelni az alispán ur atyai szívet, úgy hogy

az most hajlandó volna újból a városnál juttatni neki hivatalt. No ez nem is rossz, ha igaz. Vederemo.

Az első polgári házasságok Nyit-rán. A városház kapuja alatt polgárilag múlt kedd óta elsőnek hirdették: farkasházi dr. Fischer Hugo budapesti ügyvéd és Kállai Agatha izraelita vallásnak; — másodiknak péntek óta: Bidajka József hajtsár és Horváth Maria napszám-mosó kath. vallásnak.

Dankó Pista hangversenye. Kedves, kis estét töltöttünk múlt vasárnap a megyei színházban, hová ez alkalommal Thalia helyett annak ikertestvére, s ép oly igényekre jogosult párja, a zenének műzsája szállott. Annál nagyobb csodálkozással tölt el azon városszerte kőszáló hír, hogy Dankónak előadása számára a színház csak a legnagyobb utánjárással sikerült az illetékes köröktől megszereznie; egy Dankónak, ki a mellett, hogy kulturmissziót teljesít körut-jában, s így a kulturcelokra emelt megyei színházra ugyszólván joga van, még elismert művész is, a kinek alkotásaiban gyönyörködni öröm, s a kire tekintettel lenni, a kit tisztelni kötelesség. Dankónak hangversenye azonban azért mégis csak sikerült. Válogatott publikum előtt enekeltette el társulatával legújabb nótáit („Zug a vihar, jajgat a szél”, „Szögedébe szokása a leánynak”, „Mit integetsz a kendőddel.”), melyek Csorbának, Erdősnek iskolázott organumával, Hajnal Erzsikének érzesben gazdag hangján előadva a legmesszebb menő igényeket is kielégíthették. Majd, midőn elhallgatott az ének, maga Dankó vette kezébe a búbajos szerszámot, s magával ragadta sziveinket az ábrándok honába, oda, hol a magyar génius szüli varázsszal ékes gondolatait, s érzeséinek változó árját. — Egyet sajnálunk csupán, hogy Dankó miért nem tartott legalább még egy előadást a színházban, hadd ismertek volna városunk közönségének többi elemei is a legelső magyar zeneművészt.

Posta-költözködés. A helybeli postahivatal ma okt. 6-án a Csernyák-fele újonnan épített házba költözködik. A szép, világos helyiségnek bizonyára legjobban örül a tisztiszemélyzet, mely eddig talán nem is annyira jobb fizetést, mint inkább több világszűzöt kívánt magának. A postahivatal annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy a táviratok felvétele napközben a *hivatalos órák alatt a postai helyiségben,* déli (12—2-ig) és esti (6—9-ig) órákban pedig a *távirati helyiségben* történik.

Szüretünk. A zobori nedűt kiszárította a fillokszera, a nagy kiterjedésű nyitrai szőlőkből alig itt-ott látunk még valamit. Pedig hogy volt az csak egy pár év előtt! Utóbbi években már feledésbe megy a szüret, mert nincs mit szüretelni, kukoricát ültetnek, gabonát vetnek a hegy-aljakra. De úgy látszik nem fog ez sokáig tartani így; amerikai vesszőkkel, ojtással nem sokára helyenkint a réginél szebb szőlő fog teremni. Az idén pl. Szécsy ügyvéd, Huszár könyvkereskedő új termését öröm volt megnézni. Csak előre nyit-raiak!

Nem nézzük a keresztlevelét. A mai liberális világban azt szokták némely körökben hangoztatni, hogy ők nem nézik senkinek a vallását, csak egyéni érdemek után indulnak. Ez persze száz eset közül 99-ben szemfényvesztésnek bizonyul. Az utolsó nyitrai köznevelődési választmányban szóba került a Fmke titkára. Bizonyos Lőrinczy került felszínre, akit a nyitraiak közül legtöbben azelőtt nevével sem ismertek. Kuriozunképen említettük, amit egy *kálvinista* ur a jelenetről megjegyzett. Láttuk, ugymond, hogy lutheránus fedezte fel az új kandidátust s ami lutheránus van a választmányban, mind felszólt az indítvány mellett. Ebből tudtuk meg, tévé hozzá, hogy L. bizonyosan lutheránus. — Lőrinczy magában igen jeles uri ember lehet, csak az a feltűnő, hogy hogyan érzik meg oly rögtön a lutheránusok — egymás keresztlevelét, ha egy 2000 frtos állásról van szó; ilyesmit a katolikusok közt nem igen szoktunk tapasztalni. Vagy csak ezek egyedül nem fektetnek súlyt egymás ke-

resztveleire? A titkár személyéről mig nem ismerjük, természetesen semmit sem mondhatunk; csak azt jegyezzük meg, hogy megválasztásával a központ óhaját elejtették: mert ez éppugy nem ismerte Lőrinczyt, mint nem ismeri az új zelandi legújabb kinevezett állami anyakönyvvezetőt. Ezt sajnáljuk. Egyébként mondják, hogy az irányadó szabadelvű körök azért nyugodtak bele, mert Lőrinczyben nem csupán titkárt, hanem egyúttal *szekesztőt* is fogtak, ki hivatva lenne az amugy is agoniában szenvedő liberalis sajtó életre keltetni.

Nyitraiak a sz. Imrében. A budapesti egyetemi hallgatók sz. Imre egyesületében mult vasárnap volt a tisztújító közgyűlés. Alelnöknek Venczell G. István, jegyzőnek Erney Ede nyitraiak választottak. Egyáltalán az egyesületben a nyitraiak nagy számmal szerepelnek, aminek őszintén örvendünk.

Ez is jegyzőválasztás. Szept. 26-án *Tökés-Ujfalun* összehívták a képviselőtestületet az egyházközponti reformok életbeléptével feltorlódt munká könnyebb kivételéhez szükséges okl. segédjegyző megválasztása céljából. Az elnököljárói szolgabíró fejtegetve az összejövetel célját, felhívta a képviselő-testületet a segédjegyző megválasztására, azon kijelentéssel, hogy az államra, mely hirdette volt, csak egy konkurrens jelentkezett. Erre Vrba Mihály ó-széplaki földbírtokos szót emelt s az összes képviselő-testületi tagok névében kijelentette, hogy ennek szükségét nem látja, ha csak az állam egyházzellenes reformjai kivételére nem igényli, de akkor maga az állam gondoskodik, s következőleg a segédjegyző megválasztásába — ugymond — a képviselőtestület nem is bocsátkozik. Indítványát a képviselőtestületi tagok elfogadták, kik ez alkalommal is eléggé szép számmal összejöttek, mint szeptember 8-án, midőn ugyancsak Vrba Mihály indítványára a költségvetésbe ugyanerre a célra felvett dologi kiadásokat megtagadták és a jegyző anyakönyvi hivatala ellen tiltakoztak. Az elnököljárói szolgabíró látva a helyzetet s bizonyos paragrafusokra hivatkozván, a képviselőtestületi tagok helyett négy bizalmi férfit szemelt ki szavazásra. Még mielőtt a négy bizalmi férfi szavazott volna, a képviselőtestületi tagok újból tiltakoztak a választás ellen és a négy bizalmi férfi s egy-két képviselőtestületi tag kivételével a termet elhagyták. A szolgabíró azonban, anélkül, hogy a négy bizalmi férfi szavazatát elfogadta volna, vajjon a segédjegyzői állás betöltése mellett, avagy ellene szavaznak, mindjárt tollba diktálta a jegyzőkönyvet és a konkurrens mind a négy bizalmi férfi szavazatával *egyhangulag* megválasztottának nyilvánította. Erre az egyik rögtön felszólt, tiltakozva ez eljárás ellen s tiltakozását a jegyzőkönyvbe felvétetni kívánta. A szolgabíró azonban erre nem hederített, hanem nyomban magához szökölt az általa kinevezett segédjegyzőt és letette vele a hivatalos esküt. A jegyzőkönyv hitelesítéséhez szükséges aláírást három bizalmi férfi (ezek egyike izraelita) megtagadta s csak egy írta alá. Ily módon ejtetett meg Tökés-Ujfalun a segédjegyzői választás, illetőleg kinevezés. Ez a liberalizmus tisztelete a községek autonóm jogai iránt.

Állami anyakönyvvezető, a ki nem tud magyarul. Szalavszky főispán ur alatt ez is lehetséges. Zakopce trencsénmegyei községben anyakönyvvezetővé egy utmestert, ennek helyettesévé pedig egy Kolanda János nevű erdészt, becsületes morva embert neveztek ki, a ki egy szót sem tud magyarul s valószínű, hogy magyar honpolgári joggal sem bír. Ezt eltűrik természetesen, de azt, hogy a zsolnai postgyár morva tisztviselői nem bírnak magyar honpolgári joggal s így választók sem lehetnek, ezt már a reklamálóknak bizonyítani kell, valamint azt is, hogy a választói joggal felruházott díjnokok és ekzekutor urak nem bírnak-e a kellő képesítéssel s értelmiséggel. — Lietaván a főispán ur parancsára egy Niederberger nevű zsidót „*választottak*“ meg jegyzőnek s kineveztek házasságkötőnek is. A falusi bírák és a szegény parasztok

hiába tiltakoztak ellene. — Zsolnán, okulva talán a ki-zuca új helyi eseten, egy árva szóval sem kérdezték a képviselő-testületet, hanem egyszerűen okkupáltak a városházát az állami anyakönyv számára, a községi autonómia nagyobb dicőségére. — Pozsonyban Szalavszky ur kedvére, megelégedkezvén Zichy József alatt megejtett szavazásról, bizalmat szavaztak Bánffy-nak. — Mein Herz, was wünschst du noch mehr?

Hercegprimás és miniszter. Politikai körökben — mint a „Tiszántul“ írja, derűsen kommentálják azt a különös incidenst, mely az esztergomi Valéria-híd felavatásánál a hercegprimás és Dániel Ernő között lefolyt. Dániel Ernő kinevezetése alkalmából ugyanis nem látogatta meg a hercegprimást, a kinek sem azelőtt, sem azután be nem mutattatta magát. Most, hogy Esztergomban ő is megjelent a hídavatáson, a miniszter újból elfelejtette magát bemutatni s az ünnepély lefolyt a nélkül, hogy a hercegprimás tudta volna, hogy ki az a miniszter, a ki fungál. Epen azért meg sem hívhatta a többi miniszterekkel együtt ebédre. Már-nár Dániel visszautazóban volt, mikor a miniszterelnök intervenciójára megtörtént a bemutatás a hercegprimásnak, aki az ő szokott szíves módorában meg is hívta ebédre a kereskedelmi minisztert.

Kérvényezés Szemcz Emil ügyében. A szombathelyi-vasvári adesperesi kerület azon megfigyelésből indulva ki, hogy a vaci államfőházában ülő Szemcz Emilben, a M. Állam felelős szerkesztőjének, a kath. publicista üldözött, kegyelmi kérvényt intéz a felsőház s erre szolítja fel az összes esperesi kerületeit is.

A rabbi felfogása. Okt. 1-én Budapesten Mezei Mór izraelita képviselő leánya járult először a II. ker. anyakönyvvezető, Mátray elé, polgári házasságkötés végett. A zsidó pár, melyet az anyakönyvvezető férj és feleségnek deklarált, elment egyenesen a Dohány-utcai zsinagógába, ahol Kohn Sámuel főrabbi minden polgári kötés dacára egyszerűen *jegyeseknek* szököltotta őket. Még a zsidó rabbi is így fogja fel a dolgot.

Antiszemita katonatisztek. Ilyen cím alatt közölnek a fővárosi lapok hasábjokon egy törvénykezési tárgyalást Bécsből, melynek tartalma az, hogy négy előkelő katonatiszt összerögzött két zsidóval az utcán s e miatt aztán törvény elé kerültek. A tárgyalás felirataból s egész vázolásból azt várná az olvasó, hogy a tiszteket vádolják s azokat ítélik el. Nem; a körmonfent előadás azzal végződik, hogy a zsidót 100 frtra terjedő pénzbírsággal sújtják; mert csak a végén sül ki, hogy zsidó a vádlott, és zsidó az elítélt is, kit sértő magaviselete miatt Batthyány és Csáky grófok, katonatisztek bepanaszoltak. És ezt nevezik *magyar* sajtónak! Jó, hogy még azt nem írta: Antiszemita bíróság!

Ersekújvár város költségvetése a jövő évben ekként van megállapítva: Bevétel 73,630 frt, kiadás 93,862 frt. Eszerint a deficit 20,232 frt, melyet a város 29% potadóval fedez. Boldog Ersekújvár!

Figyelmeztetés. Mult számunkban, figyelembe véve a más országokban megkövetelt felfogást az új egyházközponti intézményekről, kommentással kísértük a püspöki kar által a hívekhez intézett pásztorlevelet. Most újból felhívjuk a lelkes urak figyelmét, hogy most mindjárt kezdetben ugy szoktassák hiveiket a polg. anyakönyv, és a házasságkötés körüli eljárást illetőleg, hogy a hívekben a vallásos felfogás tisztán ki-domborodjék, és az egyház tana bármilyen tekintetben kárt ne szenvedjen. Most kezdetben kell jól kitanítani és utbaigazítani a híveket, nehogy köztük balfogalmak kapjanak lábra; amit később bajos javítani.

Trencsénmegye közgyűlése, f. hó okt. 16-án fog megtartatni. Ezt megelőzőleg okt. 14-én Trencsénmegye közigazgatási bizottsága fogja tartani ülését.

A nyitrai megyei kórház kimutatását vettük az 1894-iki év betegforgalmáról; közli dr. Biringer Ferenc, kórházi igazgató. Ápolatott azon évben összesen 1330 beteg; és pedig 782 férfi, 548 nő. Hónapok szerint legtöbb beteg kezeltetett decemberben (237), legkevesebb ápri-

lisban (190). Az ápoltak száma, összehasonlítva az előző évvel, 82-vel kevesebb. Az ápoltak közül gyógyult 623 (395 férfi, 228 nő), javult 333 (197 férfi, 136 nő), gyógyulatlanul elbocsátott 89 (43 férfi, 46 nő) és meghalt 165 (81 férfi és 84 nő). Ápolás alatt maradt az év végén 66 férfi, 54 nő, vagyis 120 beteg. A betegségek neveire vonatkozólag: Alkati bántalmak 39, hevenyfertőzések 59, gümőkóros (tuberkulózis) bántalmak 177, nemi fertőzések bántalmak 174, új képletetek 31, sérülések 105, mérgezések 3, öngyilkossági eset 4, idegrendszer betegségei 66, lélekzési szervek bántalmak 108, vérkeringési szervek bántalmak 33, emésztési szervek bántalmak 71, húgy-szervek betegsége 35, ivarszervek betegségei 26, bőr és lágyrészek betegségei 112, csontrendszer betegségei 17, izületek betegségei 35, izmok betegségei 27, fejlődési rendellenességek 6, szem-betegség 55, fülbaj 5, szülés 9, elmebetegség 111, vegyesek 22. A kórház 1894. évi kiadása 30918 frt és 48 kr. Egy-egy ápolási nap bele kerül 74 krajcárba. — Sajnálatos kell fontatálnunk, hogy a jelen kimutatás csupán statisztikai adatokat tartalmaz; a különféle rovatoknak egész halmaza ez, mely a nagy közönségnek nem szolgál kellő tájékozásul. Kívánatos volna, ha a kórházi igazgatóság tanulságos összehasonlítást nyújtana pl. egyes betegségeknek fellépéséről a megyében vagy a közegészségügy megyei viszonyairól, arányairól a jelen és az előző években. Mig így a statisztika merő halmazával jobbra azt éri el, hogy a kimutatást állandóan „keresztül-kasul“ kell olvasni, vagyis kihalni módra, felülről lefelé és vízszintesen, anélkül, hogy a pusztán számadatok maradandó benyomást tennének az olvasóra. Az igazgató ur bizonyára nagyon lekötelezné a közönséget, ha instruktív irányban tájékoztató következtetéseket vonna le az egészségügy adatairól.

Néppárti nagygyűlés. A néppárt nagy pártgyűlésre készül, mely Tatán lesz megtartandó. Ez ügyben ma vasárnap Tatán előértekezlet lesz, melyre Esterházy Miklós Mór gróf Tatára utazott.

A kormánypartban, mint az „Egyetértés“ írja, nagy az elégedetlenség. A párt tekintélyes része rossz néven veszi, hogy Bánffy egy fontosabb javaslatot sem szándékozik a ház elé terjeszteni. — Eleget duzzognak biz ott is, csak nem mutatják.

Változott vasuti menetrend. Okt. 1-től a vasutak menetrendjében némi változás állott be. Itt adjuk a bennünket közelebből érdeklő adatokat. A *budapest-marcheggi* vonalon Galántháról indulva új „személyzállító tehervonat“ fog közlekedni, mely Galántháról éjjel 2 óra 25 perckor indul és Budapestre érkezik reggel 7 óra 5 perckor; de megszűnik a Bpestről este 5 óra 45 perckor induló bécsi gyorsvonat, valamint ennek ellentétese a Bécsből este 6 óra 45 perckor induló budapesti gyorsvonat; nem különben megszűnik a *budapest-zsolnai éjjeli személyvonat*, mely Budapestről 6 óra 50 perckor este indul és reggel 4 óra 6 perckor érkezik Zsolnára; illetőleg Zsolnáról éjjel 11 óra 50 perckor induló és Bpestre reggel 9 órakor érkező *személyvonat* is; ugyhogy Nyitravölgyéből Zsolna felé, vagy pedig megfordítva *éjjeli vonattal utazni nem lehet.* A nyitrai vonatok menetrendje a régi marad. Vagyis Nyitráról Tót-Megyér felé indul: 8:08 p. reggel; 2:21 d. u. 4:35 d. u. és 8:22 este. Tót-Megyér felől pedig érkezik Nyitrára: 7:20 r. 1:33 délben 6:29 és 9:03 perckor este.

Elgázolás. B. Edelsheim-Gyulay Lipót sz.-jános-elefánthi bérései Alsó-Elefánthon este egy öreg bérést gázoltak el oly szerencsétlenül, hogy egy óra múlva meghalt. Nyitráról külön bizottság is ott járt, hogy az eset körülményeit megállapítsa.

A szilva áldozata. Szavara Mária, janófalu lakos szept. 28-án szilvaevés közben megfulladt. Egy szilvamag megakadt a torkában s hirtelen elfogta a fuldoklás, mely néhány perc alatt véget vetett a szerencsétlen asszony életének.

Gabonaárak október hó 1-én a nyitrai piacon, metermázsánkiut: Arpa 4:50—7 frt, buza 6:15 frt, rozs 5:40—5:70 frt, zab 5:40—5:60 frt, bab 6:50—7 frt, köles 4:40—4:60 frt.

Közgazdaság.

Műtrágya. (A „Hungária” műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részv. t. jelentése, Budapest.) Az őszi vetéshez még a lefolyt héten is érkeztek be utólagos műtrágyarendelések, noha azok száma az előrehaladott idő folytán természetesen jelentékenyen csökkent. Ellenben még mindig igen élénk a kérdéskódás, thomassalak-liszt, a tavaszi vetemények leghatásosabb előtrágyája iránt. A cukorárak újabb jelentékeny emelkedése arra enged következtetni, hogy a répatermelés fokozott mérvet fog ölteni és ha a termelők rendkívül alacsony szuperfoszfát és chilisalétrom-áraknál már ma fedezik szükségletüket, úgy eljárásuk csak igen helyesíthető. Hogy mily fontosságot tulajdonítanak az elsőrendű mezőgazdasági államok a műtrágyázásnak és mindannak ami azzal összefüggésben van, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy a francia kormány Pauliat képviselő interpellációjára Gatsától Sfarig 50 millió frank költségen vasút építést határozta el, mely majdnem kizárólag nyersfoszfátok szállítására fog szolgálni. Az árak pedig a múlt heti színvonalon állanak. — Kettős szuperfoszfát 20—22% 6.15—6.60 frt. Prima-szuperfoszfát 16—18% = 4.50—5.00 frt. Thomas-salak 18—20% = 3.50—3.75 frt. Thomas-salak 22—25% = 3.70—3.85 frt. valódi ind. párolt csontliszt 4—1/2+25 = 6.10—6.35 frt. Káli-trágya 20—25% = 2.70—2.90 frt. Ammoniak-szuperfoszfát 10—12% 3—5% = 5.30—6.25 frt. Kénsavas-káli 90—96% = 11.10—11.60 frt. — Chilisalétrom azonnali szállításra = 11.25—11.50 forint, ugyanaz 1896-évi tavaszi szállításra 11.00—11.25 frt. 100 kgonként zsákkal együtt elegysúly gyanánt az egyes allomások távolsága szerint. — Vasgálic Ia = 3.10—3.30 frt. Ugyanaz IIa = 2.80—3.00 frt. Rézgálic = 24.20—25.00 frt, netto 100 klonként 50 kgos hordókban ab Budapest.

Irodalom.

Árpádházi boldog Margit élete.

Legendák és egyéb történeti kútfők nyomán írta Demkó György hittudor, egri érseki liceumi hit-tanár. A mű érsek-főpásztori engedéllyel fog megjelenni. Tartalomjegyzéke a következő: I. Bevezetés II. B. Margit családja. III. B. Margit születése. IV. B. Margit a szülői háznál. V. A Domonkos-rendűek Magyarországon. VI. B. Margit a veszprémi Szent Katalin-kolostorban. VII. B. Margit a Nyulak-szigetén épült Boldogasszony-kolostorban. VIII. B. Margit erényei. IX. B. Margit önsanyargatása. X. B. Margit a politikában. XI. B. Margit végső napjai és halála. XII. B. Margit eltemetése. XIII. B. Margit csodái. XIV. B. Margit szenttéavatásáért tett lépések története. XV. B. Margit ereklyéi. A mű folyó évi október hó végén, vagy legkésőbb november hó közepén Budapesten, a Franklin-Társulatnál fog megjelenni, körülbelül 16 nyolcadret iven. Ára a fűzött példánynak 1 frt 50 kr; kötött példányoknak: préselt angol vászonban vörös metszéssel és brokát aranyos papír előzékkel: 2 frt 20 kr. Minthogy pedig művem iskolai ajándékkönyvnek, kivált leányok számára, alkalmas leendő: kérem a főtisztelendő esperes és plebános urakat, valamint az intézetek — különösen a leánynevelő intézetek — előljáróit, hogy a jelzett célra minél számosabb megrendeléssel pártfogolni kegyeskedjenek. A ft. esperes urakat tiszteletteljesen még arra is kérem, hogy ezen felhívást az őszi papi gyűléseken paptársaik szíves figyelmébe jóakarattal ajánlani méltóztassanak! A megrendeléseket egyenesen címre kérem (Hevesvármegye, Eger, liceum). Kelt Egerben, 1895. évi szept. hó. Dr. Demkó György, theol. tanár.

Törvényszéki csarnok.

Magyar kir. Curia által elintézett perek jegyzéke. Ehrenfeld Adolf felperesnek, Klein J. ellen telekkönyvi bekebelezés érvénytelenítése iránt. — mind két alsóbb bírósági ítélet megváltoztatva. — Reich Matildnak, Reich Fulóp ellen házasság felbontása iránti perben, — a II-od bír. ítélet hbb.

Pozsonyi kir. ítélő tábla által elintézett perek jegyzéke. Özv. Eigner Leni-nek, Jeral Sarolta és t. ellen 600 ft iránti perben, — az I-ső bír. végzés részben megváltoztatva. — Klein Gyula felperesnek, Gyuricza Péter örökösei ellen 220 ft iránt, — az I-ső bír. végzés hbb. — Valasek Danielnek, özv. Marecsék Katalin és t. elleni birtokperben, — az I-ső bír. it. megváltoztatva. — Back Ernőnek, Leszner Sándor ellen 1455 ft 85 kr iránti perben, — az I-ső bír. it. részben megváltoztatva

A nyitrai kir. törvényszék által folyó évi szeptember 30-án és október 1-én elintézett perek jegyzéke. Czibulka Istvánnak, Czibulka Zsuzsanna ellen házasság érvénytelenítése iránt, — a házasság semmivé kijelentve. — Novaneszky Erz-ebetnek, Novaneszky Gusztáv ellen házassági kötelek felbontása iránt, — a házassági kötelek végleg felbontva. — György Lajosné szül. Csesznok Emmának, György Lajos ellen házassági kötelek felbontása iránt, — a házasság végleg felbontva. — Golik Istvánnak, Golik Anna ellen házassági kötelek felbontása iránt, — a házasság végleg felbontva. — Stefka Pálnak, Stefka Moravek Anna ellen házassági kötelek végleges felbontása iránt, — a házassági kötelek végleg felbontatott. — Herczog Mihálynak, Kollár Julia és társa ellen vagyon közösség megszüntetése iránt, — felperes keresetének helyadva. — Knajbel Ferenc és társának, Kvapil Ferenc és t. ellen birtokperben, — az örökösök hirdetményileg idézettek 1805. november 30-ára. — Stern Lipótnak, Weisz Adolf ellen 3500 frtos perben, — felperes keresetével elutasítva. — Micska Györgynek, Micska Pál és t. elleni birtokperben, felperes keresetének helyadva.

Telefon.

E-úrnak. A nyitrai közp. választmány híres szept. 13—14-iki ülésében a felszólamló választók érdekeit igen is volt, aki védelmezte. Midőn az adójuk kifizetését igazoló választókat elűtötték azon ürügy alatt, hogy talán más címen hagyta ki őket a névjegyzékből az összeírás bizottság: ez ellen Vagner József, Vincze Károly és Szorzon Ernő szólaltak és szavaztak, de az ellenpárt 7 szóval a kihagyás mellett határozott s azután minden esetben ezen elv szerint jártak el. Annóra visszatérítő volt a kormány-pártiak cinikus eljárása a polgárok felszólamlásaival szemben, hogy azt tovább nem hallgathatván, Vagner és Vincze urak másnak dél felé ott hagyták az ülést.

H. Hogy X. ur nagy furkós bottal jelent meg a templomban, az csak illetlenség, de nem ajdonság. Reméljük, csak nem ijedt meg tőle?

Azon urat, ki e hét derekán Huszár István ur könyvkereskedésében szíves volt kalapukat kicserelni: kérjük, hogy a kalapot hozza vissza. Vagy ha már okvetlenül ragaszkodik a kalap cseréhez, hát legyen szíves hozni e helyett — jobbat.

R. J. Nem mi vagyunk a hibások. Mi magától Pázmány Dénes orsz. képviselőtől hallottuk, ki mult szombat este közvetlen lapzártá előtt kereste fel szerkesztőgöngyököt. A bizottság szombat este abban állapotott meg, hogy hétfőn félbeszakítja a kihallgatást; mi csak ennyit hoztunk. Hogy aztán másnap másként határozott, mi arról nem tehetünk.

M. R. Sajnálatainkra későn érkezett az időközött szép cikke.

Ch. B. Kérdésére fennebb olvashatja a kimerítő feleletet.

Őszi barackfa-csemeték nagymérvbeni eladása

Eladásra szánt készlet: 103 legkitünőbb fajban mintegy **80,000 db.**

Csemeték árai: az 1—2 éves gazdag gyökerű, életerős csemeték darabja (azok erőssége szerint) **20 krtól 40 krig.**

Nagybani árai.	100 drb. 40 kros csemete 1 vagy 100 fajban	38 frt.	100-anként.
	250 " 40 " " 1 " 100 "	36 " "	
	500 " 40 " " 1 " 100 "	34 " "	
	1000 " 40 " " 1 " 100 "	32 " "	
	5000 " 40 " " 1 " 100 "	30 " "	

Igen nagy készlet van a következő fajokból: (melyekben a kitünőbbnél kitünőbb korai amerikai fajok nagyrészt bent foglaltatnak) Amsden, Beatrix, Egresi-féle duránci, Grosse Mignonne hative, Grosse Mignonne tardive, Gyümölcskertek királynője, Honeywell, Korai Sándor, I. Lipót, Lord Palmerston, (egyenlő a Saint Joséval), Matelka díjazottja, Mezőkomáromi duránci, Olga királynő, Precoce de Canada, River's korai, Rothe may de Brig, Szép őrnő, Szögi duráncija, Valparaiso, Venus emlője Vezler-féle korai duránci, Waterloo, Wilder, Würtenbergkirály, stb. stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

URI RUHA-TEREM NYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy miután
NEUMANN HENRIK
 cégnél mint szabász három éven túl működtem, s ma-
 gamat a szabászat minden ágában kiképeztem, ezentul saját nevem alatt

f. évi november hó 1-én

URI RUHA-TERMET

nyitok a gróf Zamoyski-féle házban, első emeleten, Városház-tér.
 Miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem.

Műhelyem jelenleg Vármegye-utca 4. sz. a.

Minél számosabb megrendelésért esedezik, kiváló tisztelettel

BALLA ISTVÁN,
 férfi-szabó.

Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság.

Meghívás.

Van szerencsénk a „Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság“ t. részvényeseit a
 f. évi október hó 20-án délelőtti 10 órakor az intézet helyiségeiben tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság előterjesztése a részvénytökének felemelése és ezzel kapcsola-
 latban a részvények egybevonása tárgyában.
2. Az alapszabályok módosítása.

Nyitra, 1895. évi szeptember hó 26-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból: 16. § A szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az
 összes le nem járt részvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az intézet pénztáránál elismervény mellett
 letétessenek, mely elismervény a közgyűlésre való megjelenésre jogosít.
 Egy részvény birtoklása a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra, azonban senki sem gyakorolhat 10 szavazat-
 nál többet, sem saját nevében, sem mint meghatalmazott.

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFŐZŐ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy
 sör gyártmányainak elárúsítását meg-
 kezdte és azokat

Ászok, Király, Márciusi, Korona
 és Bajorsör 2-6.

elnevezéssel hordókban és palac-
 kokban hozza forgalomba.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kizárólagos képviselő

Nyitra és környékére:

HIRSCH M. és FIA Nyitrán.

Részvény-alaptőkéje 100,000 frt, 1000 da-
 rab részvényben.
 Betétek állománya 880,000 forint.

A NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legutányosabb feltételek mellett;
 leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket;
 kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamat-
 láb és szabott ügyvedői díjak mellett amorti-
 zációra 17 1/2 evre 10%-al;
 előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-
 részvények- és másnemű értékpapírokra;
 elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfo-
 lyamban;
 felvilágosítással szolgál és mindennemű megbí-
 zást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási
 ügyekről.

Az igazgatóság.

Alapított 1869-ben. — Székháza: Város-
 háztér 3. sz.

2-szeres és 3-szoros termések

csakis mesterségesen szárított

müttrágyával

érhetők el.

Hungária müttrágya, kénsav és vegyi ipar
 részvénytársaság Budapestén.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

Hirdetmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első huzása 1895. évi október hó 16-ikától 19-ikéig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartani.

Ezen első huzáson az egész sorsjáték 31,499 nyereménye közül, melyeknek összege

5 millió 600,000 korona

10.000 nyeremény fog kihuzatni

egy millió 268,000 korona

2-3.

összegben. A második osztály huzása december 6-ikától 14-ikéig fog megtartani.

Az első huzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét huzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első huzás után vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember hó.
Andrássy-ut 5.

Magyar osztálysorsjáték-igazgatóság.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Első huzás már 1895. évi október hó 16-19-ig.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

Magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. október hó 16-19-ig.

	nyeremény	korona	=	korona
1	nyeremény	80000	=	80000
1	"	60000	=	60000
1	"	40000	=	40000
1	"	30000	=	30000
1	"	20000	=	20000
1	"	15000	=	15000
1	"	10000	=	10000
2	"	8000	=	16000
8	"	4000	=	32000
10	"	2000	=	20000
13	"	1000	=	13000
100	"	400	=	40000
860	"	200	=	172000
9000	"	80	=	720000
10000	nyeremény	összesen		1268000

31,499 pénznyeremény

5 MILLIÓ

600,000 KORONA

összértékben.

A legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

**EGY MILLIÓ
KORONA.**

II. osztályu nyeremények.

Huzás 1895. december 6-14-ig.

	nyeremény	korona	=	korona
1	jutalom	600000	=	600000
1	"	400000	=	400000
1	"	200000	=	200000
1	"	100000	=	100000
1	"	50000	=	50000
2	"	20000	=	40000
2	"	15000	=	30000
4	"	10000	=	40000
10	"	8000	=	80000
27	"	6000	=	162000
100	"	2000	=	200000
200	"	1000	=	200000
1150	"	200	=	230000
20000	"	100	=	2000000
21499	nyeremény és jutalom			4332000

E 49 nyeremény közül az utóljára kihuzott kapja a 600000 korona díjat.

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész   egy fél = $\frac{5}{10}$ egy tized   egy huszad
40   20   4   2 korona.

Ajánl és utánvétellel szétküld

Heintze Károly, fő-elárusító

Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Vidéki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért és a sorsolási tudósításért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-cim: LOTTOHEINTZE, BUDAPEST.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.